

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ



***Актуальні проблеми філології  
та методики викладання  
іноземних мов у сучасному  
мультилінгвальному просторі***

*Всеукраїнська науково-практична конференція  
Матеріали конференції*

**26-27 квітня 2017 року**

Вінниця  
«Нілан-ЛТД»  
2017

УДК 81(06)

ББК 81.2я43

А 43

*Друкується за ухвалою навчально-методичної комісії факультету іноземних мов  
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського  
(протокол № 6 від 15 березня 2017 року)*

**Редакційна колегія:**

доц. Ямчинська Т.І. (головний редактор)

доц. Дробаха Л.В.

доц. Козачишина О.Л.

ст. викл. Змієвська О.О.

**А 43** **Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі** // Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. / Гол. ред. Ямчинська Т.І. – 26-27 квітня 2017 р. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 272 с.  
ISBN 978-966-924-494-9

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі», підготовлені викладачами вищих і середніх навчальних закладів України, а також студентами та аспірантами. Доповіді відображають широкий спектр досліджень у галузі лінгвістики, літературознавства, педагогіки та методики викладання іноземних мов.

**УД 81(06)**  
**ББК 81.2я43**

© Автори статей, 2017

© Факультет іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

© ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017

ISBN 978-966-924-494-9

Realization of this method at foreign language lessons, confirms considering a project as pedagogical technology, allowing to solve the task of personal-oriented approach in cross-cultural communication studies effectively.

*Оксана Столяренко, Олена Столяренко  
(м. Вінниця)*

### **АНГЛОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ Й ТОЛЕРАНТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ, ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ І ОСВІТНІХ ЗМІН**

Налагодження міжнародного співробітництва в усіх суспільно-важливих сферах потребує висококваліфікованих спеціалістів, здатних до ділового спілкування з представниками інших країн, толерантних по відношенню до їхніх поглядів і переконань. Для досягнення вагомих результатів у будь-якій галузі замало вміти отримувати інформацію, зокрема й з електронних джерел. Важливо – навчитися сприймати її англійською мовою (однією із найпоширеніших у світі). Адже відомо, прогресивні освітні зміни пов'язані з інтеграційними глобалізаційними процесами [2]. Про це свідчить впевнений поступ освітян України, яка долучилася до Болонської угоди. Тож, володіння англійською мовою – вкрай важливе завдання у підготовці до самостійного життя в цивілізованому суспільстві. практичне оволодіння учнями іноземною мовою, але Оскільки кількість годин, що відводиться на її вивчення в навчальних закладах немовного профілю обмежена, вільний від занять час, має бути ефективно використаний з максимальною активізацією англійської комунікативної діяльності і виховання культури толерантних взаємин. Особливість іноземної мови полягає в тому, що під час її вивчення учні засвоюють не знання основ науки, а формують уміння та навички користування чужою мовою, як засобом спілкування, здобуття нової та корисної інформації.

Серед учених спостерігається загальний інтерес до комунікативної природи мови (В. Богданов, Б. Городецький, О. Земська, Є. Ключев, О. Кубрякова, О. Кукушкіна, М. Ністрано, Т. Ушакова, Н. Формановська, Н. Хамський). В їхніх дослідженнях поняття «комунікативна активність» використовується в значенні людського спілкування, передавання інформації, думок, ідей, певним кодовим способом, зокрема мовно-знаковим. Комунікативна активність пересікається з мовленнєвою. В науковій літературі переважає точка зору, згідно з якою спілкування визначається не просто дією, а взаємодією комунікантів тому, що воно здійснюється між декількома

або багатьма, суб'єктами, кожен з яких є носієм активності і вимагає її від своїх партнерів. Мовна комунікація є найбільш важливою його формою, про що свідчать дослідження лінгвістів (В.-фон. Гумбольдт, О. Потребня, Р. Якобсон) і наукові розробки психологів (Л. Виготський, О. Леонт'єв, А. Лурія). Значну увагу лінгвістів привертають проблеми дослідження мовлення, комунікативних актів, міжособистісного, міжкультурного, толерантного спілкування (праці В. Богданова, С. Верещагіна, О. Гойхмана, Г. Кларка, Д. Мальца). Проте їх не можна вважати остаточно вирішеними, вони потребують подальшого вивчення. В багатьох випадках психологи розглядають мовленнєву взаємодію як спілкування за формою. Тим часом у методичній та педагогічній теорії й практиці його резерви досліджуються і використовуються недостатньо. Лінгво-методичні й педагогічні основи формування умінь і навичок мовлення висвітлюються в працях Ф. Буслаєва, І. Срезневського. Зокрема, обґрунтування прийомів роботи над словом знаходимо в дослідженні В. Водозова, Н. Корф, Ф. Бунакова, Д. Тихомирова. Виділяються й інші аспекти в працях названих учених: значення і зміст словникової роботи (П. Афанасьєв, К. Бархін, О. Бандура, Т. Груба, С. Резодубов); розвиток мовлення в дошкільний період (С. Тихеева); завдання і зміст розвитку мовлення на уроках літературного читання в середніх класах (М. Рибникова, М. Колокольцев, П. Колосов). Питання основних умов розвитку і вдосконалення мовленнєвої культури учнів висвітлено в мовознавчих працях Л. Щерби, І. Білодіда, Р. Будагова, В. Виноградова, В. Ващенко, А. Коваль, В. Костомарова, І. Чередніченка, С. Єрмоленко, Б. Буяльського, Н. Бабич та ін. Психологічні аспекти цієї проблеми досліджувались Б. Баєвим, Л. Виготським, І. Зимньою, З. Калмиковою, А. Марковою. Ю. Бардашевська зауважує, яку роль відіграє мовна комунікація у вихованні особистості. Т. Вольфовська називає комунікативну компетентність молодшої людини важливою передумовою досягнення життєвої мети. Молода людина в демократичному суспільстві стикається з питанням власної соціальної мобільності, з необхідністю змін у міжособистісній поведінці по відношенню до іншого. Існують різні нормативні уявлення про комунікативну компетентність, і залежно від цінностей, прийнятих у даному суспільстві, складається певний стиль поведінки: кооперативний чи конфронтаційний. Наріжними поняттями в новій моделі комунікативної культури молоді повинні стати згода, толерантність, діалог, конструктивна співпраця, взаємодія [1]. Опанування стратегією

спілкування в різних ситуаціях, є основою комунікативної компетентності. Останню ми визначаємо як необхідний рівень сформованості досвіду міжособистісної взаємодії, щоб успішно функціонувати в суспільстві з огляду на власні здібності й соціальний статус. Серед різноманітних підходів до розуміння цього поняття в сучасній психології найбільш продуктивним, на наш погляд, є трактування комунікативної компетентності як готовності до діяльності й в іншомовних суспільствах. Її структуру складають: когнітивний, мотиваційно-оцінний та операційний компоненти. Здатність до участі в комунікативних ситуаціях, ситуативна адаптивність, вільне володіння вербальними та невербальними засобами соціальної поведінки, усвідомлення своїх перцептивних умінь виступають складовими комунікативної компетентності. Основні джерела її набуття: життєвий досвід, культура толерантних взаємин, англomовна підготовка, спеціальні інноваційні методи навчально-виховного процесу.

#### **Список використаної літератури:**

1. Столяренко О. В. Виховання культури толерантних взаємин у студентської молоді: навчально-методичний посібник / О. В. Столяренко, О. В. Столяренко. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 248 с.
2. Столяренко О. В. Іноземна мова як чинник формування толерантності студентської молоді в глобалізованому суспільстві / О. В. Столяренко // Іноземні мови у вищому навчальному закладі: теоретичні засади та прикладні аспекти: Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції / Гол. Ред. Ямчинська Г. І. – Вінниця, 2013. – 283 с. – С. 130–132.

*Ганна Теклюк  
(м.Вінниця)*

### **ДЕЯКІ АСПЕКТИ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ ТА ПРАВА**

Актуальність дослідження проблеми навчання майбутніх учителів історії та права професійно-орієнтованого спілкування іноземною мовою зумовлена орієнтацією на західно-європейську якість професійної підготовки майбутніх фахівців та стрімкими змінами в суспільстві. В умовах інформатизації суспільства обізнаність, висока кваліфікація і креативність є пріоритетними цінностями в житті людини. Для того, щоб

вільно орієнтуватися у всіх аспектах обраної галузі, потрібно добре володіти не тільки рідною, але й іноземною мовою.

Важливим напрямком методики викладання іноземної мови для майбутніх учителів історії та права є комунікативний підхід, при якому беруться до уваги комунікативні призначення мовних одиниць, їх співвідношення з поведінкою, діяльністю та соціальним статусом мовця. Такий підхід необхідний для формування мовної та комунікативної компетенції у студентів, які мають перспективу опрацювання іншомовної літератури, підготовки виступів іноземною мовою та міжнародного професійного спілкування [4, с. 190]. При комунікативному підході ураховуються індивідуальні та вікові особливості студентів, мета та тривалість курсу навчання. Об'єктом навчання є мовленнєва діяльність, при якій мова використовується з метою комунікації. Створюються умови, які забезпечують успішне використання мови для досягнення певних комунікативних цілей [6, с. 54].

Важливу роль для заохочення студентів активно спілкуватися на занятті має підбір навчальних матеріалів з історії та права, які повинні бути цікавими з професійної точки зору майбутніх учителів й мати загальнокультурну цінність. Важливим є використовувати завдання, які імітують реальні життєві ситуації і дають можливість застосовувати мову як інструмент впливу на співрозмовника. Студентам необхідно виконувати вправи, які базуються на функціонально-комунікативному підході. Також і комунікативна спрямованість навчання граматики значно сприяє ефективності навчання іноземної мови. При цьому майбутні учителі історії та права вивчають семантичні і прагматичні особливості граматичних конструкцій, аналізують прагматичні установки висловлювань, які зумовлюють їх структурно-семантичну організацію і відбір відповідних граматичних засобів. За допомогою цих засобів студенти показують або підкреслюють своє ставлення до фактів, які повідомляються [5, с. 190]. Аналіз прагматичних особливостей мовних одиниць сприяє розумінню студентами закономірностей функціонування цих одиниць, що призводить до глибокого розуміння того, як мова використовується з метою комунікації [8, с. 67].

Комунікативні завдання, за допомогою яких здійснюється навчання, є ефективним засобом функціонального підходу до навчання мови. Ці завдання можуть включати такі види роботи: визначення типу комунікативної взаємодії співрозмовників, аналіз різноманітних типів діалогічного мовлення, вивчення стратегій і тактик ведення розмови [2, с. 20].